

S I L D E T O R V E T

FISKEHANDEL og KLOKKEKLANG i AAKIRKEBY

Ifølge gamle kort har der i forne tider været en anløbsplads ved Raghhammer Odde, benævnt Aakirkeby havn. Men nogen fiskerby har man nu aldrig opfattet Aakirkeby som. Derimod har byen, som eneste af alle bornholmske byer og fiskelejer, haft et Sildetorv.

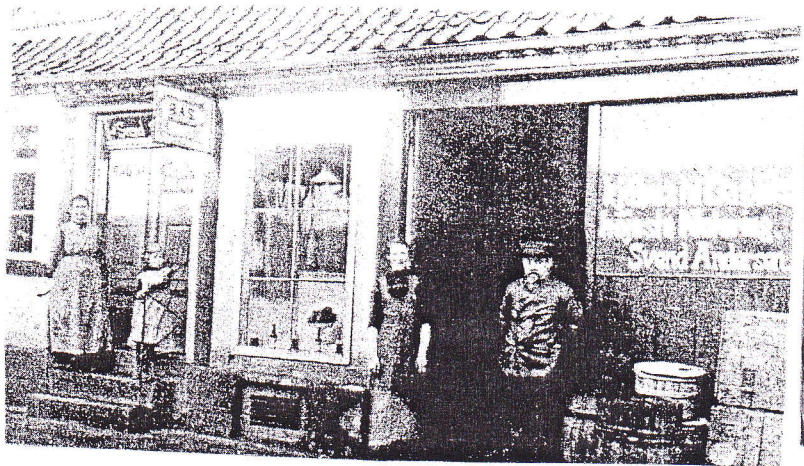
Det var/er pladsen udenfor den sydlige kirkegårdsmur, umiddelbart efter stedet, hvor man i tidligere tider passerede vestre led for at komme gennem det gamle stengærde ind i byen.

Min farmor berettede ofte for min bror og mig, om hvordan fiskerfamilierne kom gående nede fra Boderne med deres sild og fisk på tungt læsset trillebør, som konen så i dagens løb solgte fra pladsen til byens borgere, medens manden fik sig et spil kort og en dram på et af byens værtshus, inden hun ved aftentide drog tilbage til hytten nede ved havet, med ham liggende på børen sovende sin rus ud.

I min tid har der ikke været basis for at handle med sild og fisk på Sildetorvet. For allerede i 1902 etablerede Svend Andersen sig sammen med sin kone Betty ~~med~~ et slagteriudsalg i ejendommen, der lå i Kirkegade nr 2, for salg af kød og pålægsvarer fra Bornholms Andels Svineslagteri.

Andersen var i slutningen af 1800-talet ligesom en søster og to brødre kommet fra Skåne, og havde slået sig ned i Aakirkeby. De var alle fire initiativrige og dygtige, så det varede ikke længe før han, måske inspireret af sin svigerfar, der var fiskehandler i Listed, bekendtgjorde, at han med stude i porten ved hans forretning ville sælge såvel fersk som saltet sild og fisk, samt opkøbe vildt og fjerkræ til videre forhandling.. Den lune, rappe og slagfærdige måde han altid tiltalte sine kunder og forbipasserende på, når han stod i sin port, gjorde ham til en kendt og agtet forretningsmand, der skabte humør i byen. Og han påkaldte jævnlig befolkningens opmærksomhed ved muntre reklameindslag, som f. eks. at lade byens trommeslager vandre trommende rundt i gaderne for at bekendtgøre: " Og, der er kommet sild hjem hos Svend Andersen i dag " eller " Nyrøgede sild, just hjemkommet med tog fra Gudhjem til den lune pris af 4 for 1 kr. hos Svend Andersen " etc. Han var lidt i stil som vor tids Lars Larsen.

I 1934 solgte han forretningen til Svend Jespersen og hans kone Laurie. og de fortsatte i samme spor indtil han døde i 1958, og hun måtte fortsætte ene til sin død i 1968. Derefter blev ejendommen overtaget af Egon Nielsen og indlemmet i hans Møbelbutik.

Vildt

og levende Fjerkræ

betales altid med højeste
Dagspris.

Svend Andersen

Aakirkeby, Telf. 20

Sommersild i Fjerdinger og
Ottinger er altid
paa Lager.

Da Svend Andersen i 1934 afhændede sin ejendom i Kirkegade, måtte hans søn Sven finde sig et andet sted til sin forretning med salg af nye og restaurerede kakkellovne, der hidtil havde foregået fra farens gårdplads og udhuse.

Han købte derfor Smedegade 28, hvor der i den tidligere Karetmagerbygning på gårdspladsen var god plads til Kakkellovnsforretning. Da han var en rask initiativrig forretningsmand, varede det ikke længe før han i kælderen til beboelseshuset fik indrettet et ostelager med hylder fra gulv til loft. Hertil opkøbte han hele fine gode oste fra mejerier rundt i landet. De oplagredes så, indtil de opnåede en smag og konsistens, som faldt i kundernes smag, når de kom for at købe et stykke ost i hans butik.

O S T E L A G E R E T - Sven Andersen - Smedegade - Aakirkeby.

Og allerede i 1935 anskaffede han sig en bil med lukket varekasse med hvilken han onsdag og lørdag formiddag begav sig til torvedag i Rønne for at sælge vellagret oste.

Men der var jo stadig noget plads i indkørslen til ejendommen. Så her opnåede han ved tagoverdækning og spulebart gulv samt ~~og~~ etablering af håndvask at få myndighedernes tilladelse til også at handle med sild og fisk. Som en service for kunder kørte han rund i byen og omegnen med en stor budcykel med bagagebærer foran af styret, hvorpå der stod et par fiskekasser, hvorfra han handlede. Der var søremej fart over Sven Andersen. Så en dag han var sammen med baberen, sagde han: " Du synes bedre om min kone end jeg gør, Og jeg synes bedre om din kone end du gør. Så skal vi ikke bytte lige over ". Og det gjorde de så. Det gik ikke så godt for Sven, og i 1942 solgte han forretningen til S.P. Svendsen, der fortsatte med fisk, sild og ost indtil han videresolgte i 1970 til Kaj Kofoed.

Tiderne havde jo ændret sig. Handelslivet var mere og mere vestpå så da der blev mulighed for det, købte Kaj Kofoed ejendommen, der lå Storegade 25, lige overfor det oprindelige Sildetorvet. Hertil flyttede han sin fiske og osteforretning. Men i 1983 lukkede han, tiderne var ændrede og ingen ville videreføre.

Idag får man ost i indpakkede stykker fra supermarkederernes kølediske, med håb om smagen er en, der passer ens smagsløg.

Fiskeri får mange af byens indbyggere gennem venner og bekendte, idet mange borgere har en lille båd liggende i Boderne havn, hvor fra de driver lidt lystfiskeri. Og i slutningen af 1990-erne blev der etableret en fiskebilsbod med studeplads på Torvet om torsdag og udenfor Brugsen om fredagen.

